

Justitsministeren (Unmack Larsen):

Det Forslag til midlertidig Lov om bortblevne Personer fra krigsforliste Skibe, som jeg herved har den Ære at fræmsætte for det høje Landsting, indeholder et Sæt nye Regler i dansk Ret, som er foranlediget af de ganske særlige Vilkaar, hvorunder Dele af vor Søfart siden 1. September 1939 er blevet udøvet. Det har vist sig, at de nugældende Regler om, hvornaar en Person tør betragtes som død, saa at hans Ejendele kan udlægges hans Arvinger, hans eventuelle Ægtefælle kan gifte sig paa ny, en Livsforsikringssum kan kræves udbetalt o. s. v., ikke fuldt ud slaar til.

Efter gældende Ret er Forholdet strengt taget dette, at en Person kun tør anses for død, naar positivt Bevis herfor kan føres. Er dette ikke muligt, vil — selv om der foreligger en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at Døden er indtraadt —, for saa vidt angaar Formuen, ikke Dødsboreglerne, men Bestemmelserne i den hundredaarige Forordning af 11. September 1839 finde Anvendelse. Og den tilbageværende Ægtefælle, der eventuelt maatte ønske at gifte sig paa ny, henvises til forinden at søge Skilsmisse fra den forsvundne efter Reglerne i § 57 i Loven om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning. Nu er det vel saaledes, at vore Domstole ved Afgørelsen af, om en Persons Død kan anses bevist, ikke er bundet af særlige Lovregler vedrørende Bevisets Vægt og derfor, hvis de føler sig overbevist om, at Dødsfaldet er indtraadt, selv om nærmere Oplysninger mangler, kan statuere, at Døden maa anses indtraadt med alle deraf følgende Retsvirkninger. I Tilfælde omhandlende bortblevne Personer, der har været om Bord paa Skibe, som maa anses at være krigsforlist, har vore Skifteretter ogsaa i det hele og store strakt sig meget vidt i Retning af at anse de paagældendes Død for godtgjort, saa at de efterladte med det samme har kunnet erhverve Ret til Efterladenskaberne, derunder Hyre og Forsikringskrav, eventuelt kunnet gøre Krav paa den ved Lov Nr. 93 af 20. Marts 1940 indstiftede Hædersgave. Formelt juridisk maa det dog erkendes, at denne Fremgangsmaade næppe altid kan forliges med Ordlyden af Forordningen af 1839, og hvor Skifteretter under Paaberaabelse af dennes Ord vel har fundet, at der forelaa en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at den paagældende var død, men heller ikke mere, og derfor er gaaet frem efter Forordningens Regler, vil det næppe være muligt med de nugældende

Regler at hjælpe de efterladte til en øjeblikkelig Ordning, idet de efter Forordningen maa vente 3 Aar paa at erhverve den forsvundnes Efterladenskaber, ligesom en eventuel Ægtefælle maa vente i 3 Aar paa at kunne opnaa den før nævnte Skilsmisse.

Der er for mig ingen Tvivl om, at Reglerne i Forordningen af 1839 er præget af Vilkaarene for Datidens Skibsfart, hvor den Mulighed, at et Skib, om hvilket man længe havde været uden Underretning, dog kunde vise sig i Behold, og hvor endnu mere den Situation kunde foreligge, at en Person, der henhørte til et forlist Skib, kunde være reddet, f. Eks. af et forbipasserende Fartøj, uden at man med Datidens begrænsede Meddelelsesmidler altid har kunnet paaregne at modtage Underretning derom.

For saa vidt som denne Baggrund i de forløbne 100 Aar har ændret sig betydeligt, kunde der vel være Anledning til at tage Spørgsmaalet op om en fuldstændig Ændring af Reglerne om bortblevne, og dette Spørgsmaal henhører da ogsaa under de Emner, som det er overdraget den for Tiden siddende Arvelovskommission at tage Stilling til og udarbejde Forslag om. En almindelig Ændring af Reglerne om bortblevne Personer bør derfor utvivlsomt afvente Resultatet af Arvelovskommissionens Overvejelser.

Jeg har imidlertid ikke fundet det rigtigt, hvor det drejer sig om bortblevne Personer, henhørende til krigsforliste Skibe, at lade en Ændring i den gældende Retsstilstand bero herpaa. Hvor det vides, at en Person har været om Bord paa et Skib, der godtgøres at være forlist som Følge af krigs- og forsvarsmæssige Foranstaltninger, eller som er forsvundet inden for Omraader, hvor saadanne Foranstaltninger maa paaregnes at have fundet Sted, og der er overvejende Grund til at antage, at det er forlist som Følge af disse, der er der — under Hensyn til Arten af de krigsmæssige Foranstaltninger og til den Hurtighed, hvormed Efterretninger om saadanne Ulykker naar frem — en saadan Grund til at antage, at de Personer, om hvilke der ikke er Holdepunkter for en Formodning om, at de fremdeles er i Live, netop ogsaa er omkommet, saaledes at de bør behandles overensstemmende hermed.

Det er denne Formodning for, at Døden i saadanne Tilfælde er indtraadt med alle de dertil knyttede Retsvirkninger, som søges indført i det foreliggende Lovforslag, hvis Paragraffer i Enkeltheder giver